

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 10Ps/9/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115222946
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Šulek
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2017:2115222946.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

E. súd S. sudcom U. Jozefom Šulekom v právnej veci spôsobilosti na právne úkony N. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. O. XX, XXX XX S., zastúpenej opatrovníkom: F. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. M. XXXX/XX, XXX XX S., o návrhu navrhovateľky - matky: S. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. O. XX, XXX XX S., na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e spôsobilosť N. P., nar. XX.XX.XXXX, na právne úkony v rozsahu:

- samostatného konania a vystupovania pred štátnymi orgánmi, orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy, úradmi a inštitúciami, pričom môže pred nimi vystupovať za pomoci ustanoveného opatrovníka
- disponovania s akoukoľvek finančnou čiastkou, bankovým účtom, starobným dôchodkom nad sumu 10,-eur mesačne
- udelenia plnomocenstva,
- uzatvárania akýchkoľvek zmlúv majetkovo-právnej povahy, a to najmä zmlúv o prevode vlastníctva k hnutelným a nehnuteľným veciam, kúpnych zmlúv, zmlúv o pôžičke, zmlúv o úvere, darovacích zmlúv, zámenných zmlúv, záložných zmlúv, zmlúv o zriadení vecného bremena,
- uzatvárania dohôd v dedičskom konaní,
- spísania závetu,
- rozhodovania o svojej liečbe a o poskytovaní zdravotnej starostlivosti svojej osobe a o umiestnení svojej osoby do zariadenia poskytujúceho zdravotnú starostlivosť,
- kandidovania vo voľbách do volených orgánov a uplatňovania volebného práva,
- rozhodovania o mieste svojho trvalého a prechodného bydliska.

II. Súd u s t a n o v u j e N. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. O. XX, S., t.č. v L. XX, XXX XX S., za opatrovníka matku S. W., nar. XX.XX.XXXX, ktorá ako opatrovník je oprávnená a povinná zastupovať opatrovanca pri právnych úkonoch, v ktorých bola spôsobilosť opatrovanca obmedzená a je povinná predkladať súdu správy o výkone svojej opatrovníckej funkcie dvakrát ročne vždy k 30.06. a 31.12. kalendárneho roka za predchádzajúce polročné obdobie a po skončení funkcie je povinná predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku opatrovanca.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

IV. Štát nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka - matka sa návrhom zo dňa 07.09.2015, doručeným súdu dňa 09.09.2015, domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd pozbavil jej dcéru N. P., nar. XX.XX.XXXX, spôsobilosti na právne úkony. Návrh odôvodnila tým, že dcéra sa od roku 2007 liečila po psychiatrických liečebniach v Trnave

a Pezinku, zo schizofrénie, pričom pije a droguje do nepríčetnosti. Problémy vyvrcholujú do extrémnych situácií, kedy je privolaná polícia, dcéra je hospitalizovaná a po krátkej liečbe je prepustená, pričom dcéra N. P. bola viackrát hospitalizovaná na psychiatrii. N. P. navrhovateľku napadla nožom.

2. K návrhu navrhovateľka pripojila prepúšťacu správu z Fakultnej nemocnice Trnava z psychiatrického oddelenia (č.l. 8-11), z ktorej plynú poruchy psychiky a správania zapríčinené užitím viacerých drog, psychotické poruchy, závislosti.

3. Uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 10Ps/9/2015-12 zo dňa 06.10.2015 bol N. P. ustanovený pre toto konanie opatrovník v zmysle § 187 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) (v znení účinnom do 30.06.2016). Uznesenie bolo zrušené uznesením č.k. 10Ps/9/2015-63 zo dňa 16.03.2017 z dôvodu zmeny právnej úpravy, pričom v spojení s uznesením č.k. 10Ps/9/2016-70 zo dňa 16.03.2017 bola ustanovená za procesnú opatrovníčku sestra N. P., pani F. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. M. XXXX/XX, XXX XX S..

4. Podľa § 395 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. (1) Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. (2)

5. Podaním doručeným súdu dňa 05.01.2016 oznámila matka, že s dcérou sú od momentu jej návratu z liečenia problémy, droguje, je agresívna, utiekla z domu. Zo správy psychiatrickej nemocnice Hronovce plynie, že N. P., trpí paranoidnou schizofróniou.

6. Na pojednávaní konanom dňa 21.01.2016 bola vypočutá N. P. ako aj navrhovateľka. N. míkva uviedla, že sa nevie vyjadriť k návrhu, od 20 rokov nepracuje, zarába si ako prostitútka s príjmom 2.000,- eur mesačne, užíva heroín a pervitín, mávala vidiny, nelieči sa. V minulosti navštevovala psychiatra.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, tej, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, opatrovníka tejto osoby pre konanie, znaleckým dokazovaním, výsluchom ustanoveného znalca, svedkov, ako aj ostatným obsahom spisu, keď na poslednom pojednávaní pojednával v neprítomnosti tej, o ktorej spôsobilosti sa koná, a zistil nasledovný skutkový stav:

8. Z prepúšťacej správy Fakultnej nemocnice Trenčín, Psychiatrickej kliniky č.l. 30 plynie, že N. P. trpí paranoidnou schizofróniou.

9. Zo znaleckého posudku č. 10/2016 zo dňa 07.04.2016 vypracovaného P. D. N., F.. plynie, že N. P. trpí duševnou poruchou, a to syndrómom závislosti od viacerých návykových látok (heroín, pervitín, alkohol) v terminálnom štádiu s akútnymi psychotickými epizódami v rámci intoxikácie pervitínom. Nie je schopná abstinencie mimo chránené prostredie, jej správanie je centrované na získanie návykovej látky, má oslabené vyššie city. Jej intelektové schopnosti sú na úrovni subnormy a sú prítomné zmeny osobnosti - depravácia osobnosti pri chronickom užívaní návykových látok. Trpí duševnou poruchou trvalého charakteru, pričom prítomnosť závislosti od návykovej látky charakterizuje neschopnosť abstinencie od návykovej látky, je centrovaná na získanie návykovej látky, bez ohľadu na dlhodobé dôsledky, je ľahko ovplyvniteľná. Má oslabenú vôľu a popudy k činnostiam, narušenie vzťahov i v rámci rodiny. V prípade farmakologickej liečby, režimovej liečby a abstinencii je možné predpokladať zlepšenie zdravotného stavu v podobe obmedzenia počtu psychotických epizód. N. P. nie je schopná pochopiť význam rozhodnutia. Subnormný intelekt negatívne vplyva na priebeh liečby v zmysle zníženej motivácie, zníženej tolerancie na záťaž, zvýšenej impulzivity, sklonom k povrchnému mysleniu, ľahkej ovplyvniteľnosti, neschopnosti uvedomiť si dôsledky svojho správania.

10. Navrhovateľka matka uviedla, že to s dcérou nezvláda a žiada, aby bola umiestnená do celoživotného ústavu. Na pojednávaní dňa 09.05.2017 navrhovateľka uviedla, že doterajší stav trvá, pričom správanie dcéry N. P. zostala rovnaké. Opatrovníčka uviedla, že tvrdenia navrhovateľky sú pravdivé, pričom N. P. droguje, je agresívna a útočí na okolie (vrátane jej osoby). Súčasne uviedla, že bola odsúdená za spáchaný trestný čin.

Znalec P. D. N., F. v rámci výsluchu na pojednávaní dňa 09.05.2017, zotrvala na záveroch uvedených v znaleckom posudku, pričom ďalej uviedla, že N. P. v tomto stave nie je schopná sa postarať o svoj

zdravotný stav, nie je schopná hospodáriť s peniazmi a nie je schopná ani rozhodovať o mieste svojho bydliska, nie je schopná samostatne vystupovať pred úradmi, nie je schopná spísať závet, ani vykonávať aktívne, resp. pasívne volebné právo. Svedkovia D. P., nar. XX.XX.XXXX, a F. C., nar. XX.XX.XXXX, uviedli, že má antisociálne správanie, pije, droguje.

11. Z obsahu pripojených trestných spisov Okresného súdu Trnava, sp.zn. OT/254/2016 a 5T/9/2017 plynie, že N. P. bola odsúdená za prečiny krádeže na nepodmienečný trest odňatia slobody, pričom jej duševný stav nebol skúmaný.

12. Podľa § 8 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

13. Podľa § 10 ods. 1 OZ, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

14. Podľa § 231 písm. a) CMP, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

15. Podľa § 239 CMP, ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

16. Podľa § 240 ods. 3 veta prvá CMP, rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná.

17. Podľa § 243 ods. 1 a 2 CMP, súd vylúčne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. (1) Súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhľadne. (2)

18. Podľa § 244 CMP, súd v konaní ustanoví a vylúčne znalca.

19. Podľa § 246 CMP, od znaleckého dokazovania možno upustiť, ak súd na zistenie skutočného stavu veci považuje za postačujúce vylúchnuť ošetrojúceho lekára.

20. Podľa § 248 ods. 1 a 2 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. (1) Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka. (2)

21. Podľa § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

22. Podľa § 274 ods. 2 CMP, v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

23. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

24. Podľa § 22 ods. 2 OZ, zastupovať iného nemôže ten, kto sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide, ani ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného.

25. Podľa § 27 ods. 2 OZ, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

26. Podľa § 27 ods. 3 OZ, ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§18 ods. 1).

27. Podľa Čl. 12 CMP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

28. Súd konštatuje, že od účinnosti nových procesných predpisov súd nemôže obmedziť spôsobilosť na právne úkony v celom rozsahu, ale môže pristúpiť k obmedzeniu spôsobilosti v určitom rozsahu.

29. Po posúdení zisteného skutkového stavu v spojení s vyššie citovanými ustanoveniami § 10 ods. 1 OZ a § 231 písm. a) CMP dospel súd k záveru, že zákonné podmienky pre obmedzenie spôsobilosti Zuzany Míkvej na právne úkony sú v tomto prípade splnené. V konaní bolo nesporne preukázané, že táto trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná, je trvalého charakteru, a v jej dôsledku nie je schopná robiť právne úkony, ktoré súd definoval vo výroku I. rozsudku. Uvedené bolo preukázané znaleckým posudkom, výsluchom znalca, výsluchom matky navrhovateľky, svedkov, lekárskymi správami. Z uvedených dôvodov súd preto vo výroku I. s použitím vyššie citovaných ustanovení zákona obmedzil spôsobilosť Zuzany Míkvej na právne úkony samostatného konania a vystupovania pred štátnymi orgánmi, orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy, úradmi a inštitúciami, pričom umožnil jej pred nimi vystupovať za pomoci ustanoveného opatrovníka, disponovania s akoukoľvek finančnou čiastkou, bankovým účtom, starobným dôchodkom nad sumu 10,- eur mesačne, udelenia plnomocenstva, uzatvárania akýchkoľvek zmlúv majetkovo-právnej povahy, a to najmä zmlúv o prevode vlastníctva k hnutelným a nehnuteľným veciam, kúpnych zmlúv, zmlúv o pôžičke, zmlúv o úvere, darovacích zmlúv, zámenných zmlúv, záložných zmlúv, zmlúv o zriadení vecného bremena, uzatvárania dohôd v dedičskom konaní, spísania závetu, rozhodovania o svojej liečbe a o poskytovaní zdravotnej starostlivosti svojej osobe a o umiestnení svojej osoby do zariadenia poskytujúceho zdravotnú starostlivosť, kandidovania vo voľbách do volených orgánov a uplatňovania volebného práva, rozhodovania o mieste svojho trvalého a prechodného bydliska.

30. Vo výroku II. súd ustanovil menovanej za opatrovníka matku S. W., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je vzhľadom na ich blízky rodinný vzťah, znalosť okolností prípadu a najvhodnejšou osobou na prevzatie opatrovníckej funkcie. Matka F. S. W., nar. XX.XX.XXXX, vyslovila súhlas so svojím ustanovením do funkcie opatrovníka, súd ju preto ustanovil opatrovníkom menovanej s tým, že vo výroku III. mu v zmysle s § 274 ods. 2 CMP vymedzil rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

31. Súd matku poučuje, že po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia je oprávnená rozhodovať o trvalom pobyte dcéry o jej umiestnení do liečebného zariadenia, ako aj o zotrvaní v tomto zariadení po čas, ktorý bude nevyhnutný. Súčasne v prípade takéhoto rozhodnutia musí matka ako opatrovník vykonať kroky smerujúce k takémuto umiestneniu.

32. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

33. Podľa § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát.

34. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

35. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd potom podľa § 52 CMP, keď rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP. Súčasne súd rozhodol o náhrade trov konania štátu, ktorému ich nepriznal, nakoľko tento ich platí v súlade s § 251 ods. 1 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava, avšak odvolanie podané navrhovateľom, procesným opatrovníkom tej, o ktorej spôsobilosti

sa koná a prokurátorom by nebolo právne účinné, nakoľko tieto osoby sa práva podať odvolanie výslovne vzdali do zápisnice na súde po vyhlásení rozhodnutia.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.